

การศึกษารูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地 de’ + กริยา” ตามมุมมองการศึกษา แบบลักษณะภาษาคัดโครงสร้าง

สุพิชญา อ่ำคิด

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาษาแห่งปักกิ่ง ประเทศจีน

Email: supidchaya0211@gmail.com

รับบทความ 11 มกราคม 2567 แก้ไขบทความ 14 กุมภาพันธ์ 2567 ตอรับ 16 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการใช้รูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” จากมุมมองการศึกษาแบบลักษณะภาษาคัดโครงสร้าง (inventory typology) วิธีการศึกษาคือ รวบรวมประโยคตัวอย่างจากวรรณกรรมภาษาจีนร่วมสมัยและสมัยใหม่จำนวน 21 เรื่องประกอบกับฉบับแปลภาษาไทย จากนั้นจึงแบ่งประเภทรูปประโยคเทียบเคียงเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปประโยคเทียบเคียงกับรูปประโยคต้นฉบับ ผลการศึกษาพบว่ารูปประโยคเทียบเคียงแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ รูปประโยคเทียบเคียงทั่วไปและรูปประโยคเทียบเคียงพิเศษ รูปประโยคเทียบเคียงทั่วไป แบ่งเป็น 2 ประเภทย่อยคือ (1) กริยา + บทขยายกริยา และ (2) กริยา + “อย่าง” + บทขยายกริยา ส่วนรูปประโยคเทียบเคียงพิเศษแบ่งเป็น 6 ประเภทย่อย เช่น (1) บทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” เทียบเคียงกับภาคแสดงที่หนึ่ง (2) บทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” เทียบเคียงกับกริยาวิเศษณ์ขยายข้างหน้ากริยา (3) โครงสร้างกริยาและบทขยายกริยาเทียบเคียงกับคำกริยาหนึ่งคำ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากมุมมองการศึกษาแบบลักษณะภาษาคัดโครงสร้าง สรุปได้ว่ารูปประโยคเทียบเคียงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” มิได้แสดงความหมายหลักคือวิธีการ สภาพ หรือลักษณะเท่านั้น แต่ยังสามารถแสดงความหมายอื่น ๆ ได้ เช่น จุดเริ่มต้นของสถานที่ สาเหตุ ดังนั้นจึงควรจัดให้โครงสร้างบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” อยู่ในลักษณะโดดเด่นของภาษาจีน นอกจากนี้การที่บทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” เทียบเคียงกับภาคแสดงที่หนึ่ง โดยเฉพาะเทียบเคียงกับกริยาที่หนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง สะท้อนให้เห็นถึงขอบเขตความหมายที่กว้างของหน่วยสร้างกริยาเรียงของภาษาไทยเช่นกัน จึงควรจัดให้หน่วยสร้างกริยาเรียงอยู่ในลักษณะโดดเด่นของภาษาไทย

คำสำคัญ บทขยายกริยา แบบลักษณะภาษา ไวยากรณ์เปรียบเทียบจีน-ไทย

A Study of Thai Sentences Compared to the Chinese “Adverbial Modifier + 地 de + Verb” Construction Using Inventory Typology

Supidchaya Amkid

Teachers College of Beijing Language and Culture University, China

Email: supidchaya0211@gmail.com

Received 11 January 2024; revised 14 February 2024; accepted 16 February 2024

Abstract

This study investigates the use of Thai sentences in parallel with the Chinese “adverbial modifier + ‘地’ + verb” construction using inventory typology. The research involved gathering sentences from 21 contemporary Chinese novels and their corresponding Thai translations. The results revealed that the parallel sentences could be categorized into two types: general and special parallel sentences. General parallel sentences could be further divided into (1) verb + adverbial modifier and (2) verb + “jà:ŋ” + adverbial modifier. Special parallel sentences could be categorized into six types: (1) adverbial modifier followed by the marker “地,” parallel to the first predicate, (2) adverbial modifier followed by the marker “地,” parallel to adverbs preceding the verb, and (3) verb construction with an adverbial modifier equivalent to a verb.

From a typological perspective, it can be concluded that the scope of meaning for the adverbial modifier followed by the marker “地” extends beyond merely depicting how the action is performed; it also expresses other meanings, such as the beginning of a place or the cause of an action. Thus, the construction of the adverbial modifier followed by the marker “地” should be considered a distinctive feature of the Chinese language. Additionally, the construction of the adverbial modifier followed by the marker “地” in parallel with the first predicate, especially the first verb in serial verb constructions, reflects a wide range of meanings conveyed by Thai serial verb constructions. Therefore, serial verb constructions should also be recognized as a distinctive feature of the Thai language.

Keywords: adverbial modifiers, typology, Chinese-Thai comparative grammar

1. บทนำ

“บทขยายกริยาพบได้ทั่วไปในภาษามนุษย์” (Liu Danqing, 2019, p. 72) แต่ไม่ใช่ทุกภาษาที่มีคำชี้บทขยายกริยา ยกตัวอย่างเช่น ในภาษาอังกฤษมีการเติมปัจจัย -ly ข้างหลังคำคุณศัพท์ ทำให้คำคุณศัพท์กลายเป็นคำกริยาวิเศษณ์ทำหน้าที่บทขยายกริยา โดยปัจจัย -ly มิได้จัดเป็นคำหนึ่งคำ ส่วนในภาษาจีนและภาษาไทยเมื่อต้องการทำให้คำคุณศัพท์หรือคำชนิดอื่นทำหน้าที่บทขยายกริยา สามารถใช้การเติมคำว่า “地” และ “อย่าง” ความแตกต่างนี้มาจากลักษณะภาษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาอังกฤษจัดอยู่ในกลุ่มภาษาคำผันรูป ภาษาจีนและภาษาไทยจัดอยู่ในกลุ่มภาษาคำโดด อันเป็นเหตุให้ลักษณะโครงสร้างคำไม่เหมือนกัน

แม้คำว่า “地” และ “อย่าง” ต่างสามารถใช้ชี้บทขยายกริยาได้ แต่ทั้งสองคำมีคุณสมบัติเหมือนกันเพียงบางส่วนเท่านั้น เช่น “地” จะปรากฏร่วมกับบทขยายกริยาที่เป็นคำนาม คำสรรพนามได้ (礼貌地招呼, 这样地坐 เป็นต้น) แต่ “อย่าง” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำทั้งสองชนิดนี้ได้ ความแตกต่างในระดับคำนี้ส่งผลให้การเทียบเคียงในระดับประโยคมีความหลากหลายและซับซ้อน

ในที่นี้ ผู้วิจัยสนใจการเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา”¹ โดยอาศัยแนวคิดการศึกษาแบบลักษณะภาษาที่เรียกว่า “แบบลักษณะภาษาลังโครงสร้าง” จากการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่ารูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยมีความหลากหลาย จากนั้นจึงได้รวบรวมประโยคตัวอย่างจากวรรณกรรมภาษาจีนร่วมสมัยและสมัยใหม่พร้อมกับฉบับแปลภาษาไทยเพื่อศึกษา วิเคราะห์ และอธิบายสถานการณ์การเทียบเคียงทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปประโยคเทียบเคียงกับรูปประโยคต้นฉบับ ตลอดจนการนำผลการศึกษามาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์จากมุมมองการศึกษาแบบลักษณะภาษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษเปรียบเทียบปรากฏการณ์ทางภาษาของภาษาจีนและภาษาไทยได้อย่างลึกซึ้งด้วยมุมมองการศึกษาที่แตกต่างจากเดิม ทั้งยังสามารถนำข้อมูลรูปประโยคเทียบเคียงที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาไวยากรณ์จีนหรือการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย เป็นต้น

¹Liu Yuehua (1983) กล่าวว่า บทขยายกริยาที่ตามด้วยคำชี้ “地” (ทั้งประเภทเติมหรือไม่เติมก็ได้ และประเภทที่ต้องเติม) หมายถึง บทขยายกริยาที่แสดงความหมายเชิงพรรณนาหรือ 描写性状语 (ตรงข้ามกับบทขยายกริยาที่แสดงความหมายจำกัด หรือ 非描写性状语 ซึ่งไม่ต้องเติม “地” เช่น บทขยายกริยาบอกสถานที่ บอกเวลา บอกระดับ เป็นต้น) โดยความหมายเชิงพรรณนานั้น มักใช้พรรณนาสภาพ วิธีการหรือลักษณะของการกระทำ

2. แนวคิด ทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิด ทฤษฎี

แนวคิด ทฤษฎีหลักที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ การศึกษาเชิงเปรียบเทียบและแบบลักษณ์ภาษาค้างโครงสร้าง รายละเอียดดังนี้

2.1.1 การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ

ภาษาศาสตร์เปรียบเทียบเป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างภาษาตั้งแต่สองภาษาขึ้นไปแบบเฉพาะสมัย เพื่อวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษา โดยเน้นด้านความแตกต่างมากกว่า (Xu Yulong, 1992, p. 13) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยแนวคิดภาษาศาสตร์เชิงเปรียบเทียบเป็นพื้นฐาน โดยเป็นการศึกษาเปรียบเทียบจากรูปประโยคภาษาจีนเป็นภาษาไทยเท่านั้น หรือเรียกว่าการเปรียบเทียบแบบทิศทางเดียว (单向性) กล่าวคือ ศึกษารูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” จากนั้นจึงนำรูปประโยคเทียบเคียงมาแยกประเภท และวิเคราะห์สาเหตุของการเลือกใช้รูปประโยคเทียบเคียงต่าง ๆ

2.1.2 การศึกษาเชิงลักษณ์ภาษา : แบบลักษณ์ภาษาค้างโครงสร้าง

แบบลักษณ์ภาษาค้างโครงสร้างเป็นแนวคิดที่ Liu Danqing นักภาษาศาสตร์ชาวจีนเสนอขึ้นในปี ค.ศ. 2011 Liu Danqing (2017, p. 273) กล่าวว่า “คลังโครงสร้างภาษาหรือ 语言库藏 หมายถึง คลังรวบรวมของวิธีการหรือกระบวนการทางไวยากรณ์ทั้งหมดของภาษาใดภาษาหนึ่งหรือด้านในด้านหนึ่งของภาษา” จุดเริ่มต้นของการศึกษาวิจัยตามแนวความคิดแบบลักษณ์ภาษาค้างโครงสร้างมาจากข้อสังเกตที่ว่า แต่ละภาษาล้วนแล้วแต่มีคลังโครงสร้างของภาษาตนเอง ซึ่งโครงสร้างนั้นมีอยู่จำกัด บางโครงสร้างแฝงความหมายและการนำไปใช้หลากหลายกว่าโครงสร้างอื่น แนวความคิดนี้เน้นการศึกษาลักษณะร่วมของภาษาเช่นเดียวกับการศึกษาแบบลักษณ์ภาษา กล่าวคือ โครงสร้างใดที่ถูกจัดเข้าคลังก่อนถือเป็นโครงสร้างที่มีลักษณะทั่วไปของภาษามนุษย์ จุดเด่นของการศึกษาด้วยแนวคิดนี้คือ นอกจากจะเป็นการศึกษาภาษาจาก “ความหมายไปยังโครงสร้าง” ซึ่งเป็นทิศทางการศึกษาหลักที่ใช้กันโดยทั่วไปในงานวิจัยทางภาษาศาสตร์แขนงต่าง ๆ แล้ว ยังศึกษาจาก “โครงสร้างไปยังความหมาย” ซึ่งถือเป็นทิศทางหรือแนวทางการศึกษาที่ทำให้แบบลักษณ์ภาษาค้างโครงสร้างแตกต่างจากการศึกษาภาษาศาสตร์แขนงอื่น กล่าวโดยสรุปคือ การใช้แนวคิดนี้ในการศึกษาจะมีได้แค่ช่วยให้ผู้วิจัยค้นพบว่าโครงสร้างใดโครงสร้างหนึ่งใช้แสดงความหมายใด (ความหมายหลักความหมายเดียว) แต่ยังไม่ใช้แสดงความหมายใดได้บ้าง (Liu

Danqing, 2022, p. 634) โดยเฉพาะโครงสร้างที่ใช้บ่อยนั้นมีโอกาสที่จะนำไปใช้สื่อความหมายได้หลากหลายและซับซ้อนมากกว่า ทั้งนี้ความหมายหรือการใช้ที่เกิดขึ้นภายหลังนั้น สะท้อนให้เห็น “บทบาทเพิ่มเติม (扩张功能)” และ “บทบาทชายขอบ (边缘功能)” ของโครงสร้างนั้น²

ผู้วิจัยคิดว่าแนวความคิดข้างต้นมีประโยชน์ต่อการศึกษารูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” คือ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบและสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างโครงสร้างและความหมายจากการเปรียบเทียบ และยังสามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตั้งสมมติฐานผลการเปรียบเทียบระหว่างภาษาจีนและภาษาอื่น ๆ ได้อีกด้วย โดยในมุมมองการศึกษาแบบลักษณะภาษาศาสตร์โครงสร้างนั้นจะเรียกโครงสร้างที่มีขอบเขตความหมายหรือการใช้ที่กว้างกว่าโครงสร้างอื่นว่ามี “ลักษณะโดดเด่น (显赫性)” และสามารถจัดให้อยู่ใน “ประเภทโดดเด่น (显赫范畴)” ของภาษานั้นได้

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

2.2.1 การเปรียบเทียบคำชี้บทขยายกริยาและรูปประโยคที่บทขยายกริยาปรากฏร่วมกับคำชี้บทขยายกริยาในภาษาจีนและภาษาไทย

- จากการสำรวจงานที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้วิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า คำชี้บทขยายกริยา “地” นั้นเทียบได้กับคำไทยมากกว่าหนึ่งคำ เช่น Yan Xueyun (2009) คิดว่า “地” เทียบเคียงกับคำว่า “อย่าง” และ “ด้วย” Wang Suhua (2008) คิดว่า “地” เทียบเคียงกับคำว่า “อย่าง” “ด้วย” และ “โดย” Shu Huanhuan (2010) คิดว่า “地” เทียบเคียงกับคำว่า “อย่าง” “ด้วย” “โดย” และ “แบบ” โดยคำว่า “อย่าง” ถือเป็นคำที่ใกล้เคียง “地” มากที่สุด อย่างไรก็ตาม สุพิชญา อ่ำคิด (2567) กลับเห็นว่า คำที่ทำหน้าที่ชี้บทขยายกริยาในภาษาไทยมีเพียงคำเดียว คือ “อย่าง” เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ และวัจนปฏิบัติศาสตร์ของคำไทยที่ถูกเรียกว่าเป็นคำชี้บทขยายกริยาแล้วนั้น พบว่า “อย่าง” มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับ “地” ทั้งสามด้าน ส่วนคำอื่นนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับ “地” เพียงด้าน

² Liu Danqing (2014, p. 397) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างบทบาทเพิ่มเติมและบทบาทชายขอบคือ บทบาทเพิ่มเติมยังคงมีความสัมพันธ์กับบทบาทหลัก (ยังคงเห็นร่องรอยของความหมายและการใช้ที่สามารถเชื่อมโยงกับบทบาทหลักได้) ส่วนบทบาทชายขอบนั้น เป็นบทบาทที่ไม่ค่อยสัมพันธ์กับบทบาทหลัก (แทบจะมองไม่ออกว่ามีความเชื่อมโยงกับบทบาทหลักอย่างไร)

อรรถศาสตร์เท่านั้น ในที่นี้ผู้วิจัยอาศัยความเห็นของสุพิชญา อ่ำคิด (2567) เป็นพื้นฐานในการพิจารณาคำชี้บทยายกริยาระหว่างภาษาจีนและภาษาไทย

- การศึกษารูปประโยคที่บทยายกริยาปรากฏร่วมกับคำชี้บทยายกริยาในภาษาจีนและภาษาไทยนั้นมักมาจากการเปรียบเทียบทางวากยสัมพันธ์เป็นหลัก กล่าวคือ ผู้วิจัยส่วนใหญ่ใช้วิธีการเทียบเคียงแต่ละส่วนของประโยคของภาษาจีนกับภาษาไทย วิธีการเทียบแบบผิวเผินเช่นนี้ทำให้เกิดการเข้าใจผิดว่าคำไทยหลายคำสามารถเทียบเคียงกับคำชี้ “地” ได้ ตัวอย่างเช่น

ฉัน	ตอบกลับ	อย่าง	ชัดเจน	
我	回复	地	明确	
我明确地回复。				
พวกเขา	ดีใจ	จน	ยิ้ม	เลย
他们	高兴	地	笑	了
他们高兴地笑了。				
ฉัน	ชื่นชม	เลย	พยัก	หน้า
我	称赞	地	点了	表示重复的符号
我称赞地点了点头。				

(Zhao Sankun, 2015, p. 24-27)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาเพียงผิวเผินจะเห็นว่ารูปประโยคภาษาไทยและภาษาจีนเทียบเคียงกันได้ทุกคำ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะการเทียบเคียงระหว่างคำชี้บทยายกริยาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าการนำคำสันธานในภาษาไทยมาเทียบเคียงกับคำชี้บทยายกริยา “地” ได้แค่ คำว่า “จน” และ “เลย”

2.2.2 รูปประโยคเทียบเคียงจากการศึกษาปัญหาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย

การศึกษาจากมุมมองการแปล มักจะให้ความสำคัญกับการอธิบายกลวิธีหรือวิธีการแปลจากภาษาต้นทางไปยังภาษาปลายทางเป็นหลัก โดยเฉพาะหัวใจสำคัญของการแปลคือจะต้องถ่ายทอดความหมายที่แท้จริงของภาษาต้นฉบับไปยังภาษาปลายทางให้ได้มากที่สุด ดังที่กนกพร นุ่มทอง (2563, น. 89) ได้กล่าวถึงการแปลบทยายและส่วนเสริมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยว่า “ผู้แปลต้องเข้าใจความหมายอย่างแท้จริงที่อยู่

เบื้องหลังภาษาและโครงสร้างภาษา ‘ผละ’ ออกจากโครงสร้างภาษาต้นฉบับและเรียบเรียงใหม่เป็นภาษาที่สื่อความในภาษาฉบับแปล” ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมประโยคที่เกี่ยวข้องจากบทความที่ศึกษาปัญหาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย พบว่าภาษาฉบับแปลไทยมีความหลากหลาย ตัวอย่างเช่น

左思右想地挨到了天明。

คำแปล : คิดวกไปวนมาด้วยความทุกข์จนฟ้าสว่าง
ฉบับแปล : นอนคิดโน้นคิดนี้ กระสับกระส่ายไป
มาจนฟ้าสว่าง

……, 满意地微笑了。

คำแปล/ฉบับแปล : ยิ้มด้วยความพอใจ
(ณัฐนันท์ ดิยานนท์, 2557, น. 8)

认真学习

คำแปล : เรียนอย่างตั้งใจ/ตั้งใจเรียน

规规矩矩地坐着

คำแปล : นั่งอย่างเรียบร้อย

(กนกพร นุ่มทอง, 2563, น. 100)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่ารูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” นั้นมีมากกว่าหนึ่งรูปประโยค โดยรูปประโยคเทียบเคียงที่พบได้บ่อยและมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ใกล้เคียงกับภาษาจีนมากที่สุด คือรูปประโยค “กริยา + ‘อย่าง’ + บทขยายกริยา” ดังตัวอย่าง “规规矩矩地坐着 - นั่งอย่างเรียบร้อย (เทียบเคียงได้ทุกส่วน)” หรือ “认真学习- เรียนอย่างตั้งใจ/ตั้งใจเรียน” นั้น คำแปลแรกเทียบเคียงได้บางส่วน เนื่องจากบทขยายกริยาภาษาจีนคำนี้จะไม่เติมคำชี้ “地” ก็ได้ ส่วนคำแปลที่สองนั้นเป็นการใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงแสดงความหมาย นอกจากนี้ยังมีการทำให้บทขยายกริยา กลายมาเป็นกริยาหลัก ดังตัวอย่าง “左思右想地挨到了天明 - คิดวกไปวนมาด้วยความทุกข์จนฟ้าสว่าง” หรือฉบับแปลในนิยายที่ใช้การถ่ายทอดโดยการอธิบายใหม่ว่า “นอนคิดโน้นคิดนี้ กระสับกระส่ายไปมาจนฟ้าสว่าง” นอกจากนี้ยังมีการใช้รูปประโยค “กริยา + บุพบทลี” ในการเทียบเคียงด้วย ดังตัวอย่าง “满意地微笑了- ยิ้มด้วยความพอใจ”

กล่าวโดยสรุปคือ รูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยแล้ว ปรากฏรูปประโยคเทียบเคียงที่หลากหลาย รูปประโยคเทียบเคียงบางรูปประโยคยังสามารถพบได้ในการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาจีน

กับภาษาอื่น³ ซึ่งมีคุณค่าในการศึกษาเชิงแบบลักษณ์ภาษาล้างโครงสร้างอย่างมากจากการสำรวจงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยคิดว่าบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” ถือเป็นรูปภาษาหนึ่งรูปภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้มากกว่าหนึ่งความหมาย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มายืนยันว่าบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” มีลักษณะโดดเด่นในภาษาจีนตามมุมมองการศึกษาแบบลักษณ์ภาษาล้างโครงสร้าง

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์รูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” ในมุมมองการศึกษาแบบลักษณ์ภาษาล้างโครงสร้าง

4. ข้อมูลและวิธีวิจัย

4.1 ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์

(1) แหล่งที่มาของข้อมูล คือ วรรณกรรมจีนร่วมสมัยและสมัยใหม่ประกอบด้วยฉบับแปลภาษาไทย จำนวน 21 เรื่อง⁴ รายละเอียด ดังนี้ 1) 林家铺子 (ความวิปริตของร้านค้าตระกูลหลิน) 2) 骆驼祥子 (คนลากรถ) 3) 月牙儿 (พระจันทร์เสี้ยว) 4) 断魂枪 (ทวนปลิดวิญญาณ) 5) 边城 (เมืองชายแดน) 6) 萧萧 (เซียวเซียว) 7) 家 (บ้าน : ตอน1-11)

³ ยกตัวอย่างการเปรียบเทียบรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” กับรูปประโยคเทียบเคียงภาษาอังกฤษ เช่น “play happily” (กริยา + กริยาวิเศษณ์) เทียบเคียงกับ “兴高采烈地玩耍” ในประโยค “每个周末学童们都在海边兴高采烈地玩耍” (อ้างอิงจาก Xiong Wenhua, 1996, p. 72) หรือ “clenched” (คำกริยาหนึ่งคำ) เทียบเคียงกับ “紧紧地握” ในประโยค “勇士右手紧紧地握着一根棍棒” (อ้างอิงจาก Li Tianxin, 2014, p. 133) เป็นต้น

⁴ เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อมูลที่ใช้ศึกษา ผู้วิจัยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้ (1) ผู้เขียนวรรณกรรมจีนเป็นที่ยอมรับในประเทศจีน และผลงานของผู้เขียนมักได้รับคัดเลือกให้เป็นแหล่งข้อมูลในการวิเคราะห์เชิงภาษาศาสตร์ ได้แก่ ผลงานของ 老舍 (骆驼祥子, 月牙儿, 茶馆 และ 断魂枪) และ 巴金 (家, 春, 灭亡, 狗, 春天里的秋天 และ 死去的太阳) (2) ผู้เขียนวรรณกรรมจีนเป็นที่ยอมรับจากผู้แปลหลายท่านที่อยู่ในแวดวงการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทย ได้แก่ ผลงานแปลเรื่อง เซียวเซียว โศกศัลย์เพียงผู้เดียว ความวิปริตของร้านค้าตระกูลหลิน ของบำรุงของกวนกวน และบันทึกประจำวันของนางสาวโซเฟีย (3) พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้แก่ โคมสัณตวงน้อย ฝี่เสื่อ ตำนานกับข้าวคู่ หมิงจือกับเหมียวน้อยมีจื่อ สาวน้อยเสียวหยู และ โรงน้ำชา โดยแต่ละเรื่องทีเลือกมานั้นมีช่วงเวลาตีพิมพ์ที่แตกต่างกัน ด้วยปัจจัยสามประการนี้ ผู้วิจัยคิดว่าข้อมูลภาษาจีนและภาษาไทยที่เลือกศึกษาจะสามารถเป็นตัวแทนของประโยคภาษาจีนและภาษาไทยที่ถูกต้องและเหมาะสมได้

8) 春 (ฤดูใบไม้ผลิ : ตอน1-5) 9) 狗 (หมา) 10) 死去的太阳 (ตะวันตก) 11) 灭亡 (ความพินาศ) 12) 莎菲女士的日记 (บันทึกประจำวันของนางสาวโซเฟีย) 13) 春天里的秋天 (ฝนกลางฤดูใบไม้ผลิ) 14) 官官的补品 (ของบำรุงของกวนกวน) 15) 小桔灯 (โคมส้มดวงน้อย) 16) 蝴蝶 (ผีเสื้อ) 17) 双食记 (ตำนานกับข้าวคู่) 18) 明子与咪子 (หมิงจื่อกับเหมียนน้อยมีจื่อ) 19) 斯人独憔悴 (โสกศัลย์อยู่เพียงผู้เดียว) 20) 少女小渔 (สาวน้อยเสี่ยวหยู) และ 21) 茶馆 (โรงน้ำชา)

(2) เกณฑ์ในการเลือกประโยคตัวอย่าง คือ คัดเลือกเฉพาะรูปประโยคภาษาจีนที่มีโครงสร้าง “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” และคำแปลภาษาไทยเท่านั้น ไม่รวมรูปประโยคที่ “บทขยายกริยา + ‘地’” วางอยู่หน้าบทประธานหรือหลังกริยาหลัก ซึ่งไม่ใช่ตำแหน่งหลักของบทขยายกริยาในภาษาจีน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) รวบรวมข้อมูลประโยคตัวอย่างทั้งภาษาจีนและภาษาไทย
- (2) นำรูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยมาจัดประเภท โดยอาศัยโครงสร้างไวยากรณ์เป็นเกณฑ์
- (3) บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบและอธิบายจากรูปประโยคเทียบเคียงที่พบมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด

5. ผลการวิจัย

หลังจากรวบรวมประโยคตัวอย่างจำนวน 2,200 ประโยค ผู้วิจัยแบ่งประเภทรูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทย ตามรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1

รูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา”

ลำดับ ที่	รูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทย	จำนวน	ร้อยละ
1	กริยา+บทขยายกริยา	882	40.09
2	กริยา+ อย่าง+บทขยายกริยา	832	37.82
3	บทขยายกริยาภาษาจีนเทียบเคียงกับภาคแสดงที่หนึ่งในภาษาไทย	200	9.09

ตารางที่ 1

รูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” (ต่อ)

ลำดับ ที่	รูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทย	จำนวน	ร้อยละ
4	บทขยายกริยาภาษาจีนเทียบเคียงกับกริยาวิเศษณ์ขยายข้างหน้ากริยาหลักในภาษาไทย	121	5.50
5	คำกริยาหนึ่งคำ	56	2.55
6	บทขยายกริยาภาษาจีนเทียบเคียงกับภาคแสดงที่สองในภาษาไทย	53	2.41
7	บทขยายกริยาภาษาจีนเทียบเคียงกับบทขยายกรรมในภาษาไทย	24	1.09
8	บทขยายกริยาภาษาจีนเทียบเคียงกับบทขยายประธานในภาษาไทย	3	0.14
9	อื่น ๆ ⁵	29	1.32
จำนวนรวม		2200	100

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า เมื่อรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” ถ่ายทอดเป็นภาษาไทย มิได้ใช้โครงสร้างที่เรียกว่าเป็นรูปประโยคภาษาไทยที่ใกล้เคียงกับโครงสร้างนี้มากที่สุด ได้แก่ “กริยา + ‘อย่าง’ + บทขยายกริยา” ในการเทียบเคียงเท่านั้น แต่ยังปรากฏรูปประโยคเทียบเคียงอื่น ๆ ด้วย ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่รูปประโยคเทียบเคียงมีความหลากหลายเช่นนี้ เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลักสองประการ คือ (1) ภาษาต้นทางเนื่องจากรูปประโยคภาษาจีนนั้นสื่อความหมายได้มากกว่าหนึ่งความหมาย ทำให้เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยต้องอาศัยรูปประโยคมากกว่าหนึ่งรูปประโยคในการแสดง ความหมาย และ (2) ภาษาปลายทาง เนื่องจากในภาษาไทยสามารถใช้รูปประโยคมากกว่าหนึ่งรูปประโยคเพื่อแสดงความหมายเดียวกัน ดังนั้นผู้แปลจึงสามารถเลือกใช้รูปประโยคที่หลากหลายในการแสดงความหมายของรูปประโยคภาษาจีนเพียงรูปประโยคเดียวได้

⁵ ประเภท “อื่น ๆ” ในที่นี้หมายถึง รูปประโยคเทียบเคียงที่ใช้วิธีการอธิบายใหม่ แต่ความหมายผิดไปจาก ความหมายต้นฉบับค่อนข้างชัดเจน ผู้วิจัยจึงจะไม่วิเคราะห์รูปประโยคเทียบเคียงเหล่านี้ เช่น 他像孩子一样地兴奋、期待、欢喜 - รู้สึกตื่นเต้นดีใจ เหมือนกับเด็ก ๆ ที่รอคอย ซึ่งหากพิจารณาความหมายของภาษาจีนต้นฉบับ คำว่า “รอคอย” นั้นควรเป็นความรู้สึกของ “เขา” มิใช่ส่วนขยายของ “เด็ก ๆ”

ในที่นี้ ผู้วิจัยแบ่งรูปประโยคเทียบเคียงออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ประเภทแรกคือ รูปประโยคที่พบมากที่สุดสองอันดับแรก จัดอยู่ในประเภท “รูปประโยคเทียบเคียงทั่วไป” และประเภทที่สอง คือ รูปประโยคที่พบเป็นอันดับที่สามถึงอันดับที่แปด จัดอยู่ในประเภท “รูปประโยคเทียบเคียงพิเศษ” รายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 รูปประโยคเทียบเคียงทั่วไป

รูปประโยคเทียบเคียงทั่วไป ในที่นี้หมายถึงรูปประโยคเทียบเคียงที่มาจากรูปประโยคที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกริยาและบทขยายกริยาตามหลักภาษาไทย กล่าวคือ บทขยายกริยามักวางข้างหลังกริยา ซึ่งหากพิจารณาจากมุมมองแบบลักษณะภาษา ลำดับคำเช่นนี้สอดคล้องกับลำดับคำของบทขยายกริยาในภาษาแบบ SVO ภาษาอื่นด้วย ดังนั้นคำว่า “ทั่วไป” ในความหมายของผู้วิจัย จึงใช้เรียกครอบคลุมทั้งในบริบทของไวยากรณ์ไทยและไวยากรณ์ภาษาแบบ SVO อื่น ๆ

5.1.1 รูปประโยคเทียบเคียงประเภท “กริยา + บทขยายกริยา”

เมื่อพิจารณาโครงสร้างไวยากรณ์ของรูปประโยคเทียบเคียงประเภทนี้จะพบว่าในภาษาไทยไม่ปรากฏคำขึ้นบทขยายกริยาระหว่างกริยาและบทขยายกริยา เมื่อพิจารณาด้านความหมาย พบว่าการใช้วิธีการแสดงออกเช่นนี้ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายเชิงพรรณนาที่แฝงอยู่ในคำชี้ “地” ได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์หรือการใช้ในบริบทต่าง ๆ จะเห็นว่ารูปประโยคเช่นนี้ไม่มีการใช้คำชี้เพื่อบ่งชี้บทขยายกริยาตัวอย่างเช่น

- (1) a. 没有一点动静, 也没有一点声音。时间就这样地过去了。
ผ่านไปเช่นนี้

(Bajin, 1987/2523)

- b. 把这两三个月剩下的几块钱——都是现洋——轻轻的拿出来, 一块一块的⁶翻弄, 怕出响声;
พลิกทีละเหรียญ ๆ

(Laoshe, 2022/2533)

⁶ “的” ในภาษาจีนสมัยใหม่ (现代汉语) ใช้เพื่อขึ้นบทขยายนาม แต่ในยุคสมัยก่อนหน้ายังไม่ได้มีการแบ่งหน้าที่ของแต่ละ de ได้แก่ “的, 地, 得” อย่างชัดเจน โดยเฉพาะมักพบการใช้ 的 ทำหน้าที่ขึ้นบทขยายกริยาเช่นเดียวกับ 地

c. 我汪汪地叫着, 我觉得声音跟狗叫差不多。我想, 我很可以做一条狗了。

เห่าโ으่ง ๆ

(Tongqingbing et al., 2001/2562)

ตัวอย่าง (1a) - (1c) เมื่อ “เช่นนี้, ทีละเหรียญ ๆ, โ으่ง ๆ” ทำหน้าที่บทยายกริยา จะไม่สามารถเติมคำชี้ “อย่าง” ระหว่างกริยาและบทยายกริยาได้ รูปประโยคเทียบเคียงทั้งสามประโยคยังสามารถแสดงวิธีการ สภาพ หรือลักษณะระหว่าง การเกิดการกระทำตรงตามความหมายหลักของรูปประโยคภาษาจีนต้นฉบับได้ กล่าวคือ สามารถบอกได้ว่าบทยประธานนั้น “ผ่านไป, พลิก, เห่า” อย่างไร

ประโยคบางส่วนสามารถเติมคำชี้ “อย่าง” ข้างหน้าบทยายกริยาได้ ตัวอย่างเช่น

(2) a. 她默默地望着琴, 看见琴的绝望到差不多要悲泣的表情, ……

มองดูฉินเจียบ ๆ

(Bajin, 2013/2537)

b. 他用手把八字胡捻了一下, 才慢慢地、文雅地继续说下去:

พูดต่อช้า ๆ และสุภาพ

(Bajin, 1987/2523)

ตัวอย่าง (2a) - (2b) ข้างหน้าบทยายกริยา “เจียบ ๆ, ช้า ๆ และสุภาพ” สามารถเติมคำชี้ “อย่าง” เพื่อช่วยถ่ายทอดความหมายเชิงพรรณนาขณะเกิดการกระทำ หรือเน้นบทยายกริยาได้⁷ การไม่เลือกใช้รูปประโยคเทียบเคียง “กริยา + ‘อย่าง’ + บทยายกริยา” นั้นอาจมิได้กระทบความหมายหลักของภาษาต้นฉบับ แต่หากเติมคำชี้ “อย่าง” เข้าไปข้างหน้าบทยายกริยา ก็จะช่วยให้การแสดงวิธีการ สภาพหรือลักษณะของการกระทำนั้นชัดเจนมากขึ้น และยังสามารถลดความกำกวมของความหมายที่อาจ

⁷ สุพิชญา อ่ำคิด (2567) ได้กล่าวถึงการใช้คำชี้ “อย่าง” ไว้ว่า เนื่องจากระดับการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ของคำว่า “อย่าง” ยังไม่สูงเท่ากับคำว่า “地” เป็นเหตุให้คำชี้คำนี้ทำหน้าที่ชี้บทยายกริยาได้จำกัด กล่าวคือ มักใช้วางข้างหน้า คำกริยาวิเศษณ์ (เทียบเคียงกับ 形容词, 副词 ในภาษาจีน) คำกริยา หรือกลุ่มคำที่ประกอบจากคำสองชนิดนี้เท่านั้น ดังนั้น การใช้ “อย่าง” ในทุก ๆ ตำแหน่งที่ประโยคภาษาจีนต้นฉบับมี “地” จึงยังไม่สามารถเป็นไปได้

เกิดขึ้นได้ เช่น ในประโยค (2a) “เจียบ ๆ” อาจตีความเป็นภาคแสดงของบทกรรมได้ว่า “(มองดู) ฉันไม่พูดอะไร” หรือ “(มองดู) ฉันไม่เอ่ยคำใด ๆ” เป็นต้น

นอกจากบทขยายกริยาที่ประกอบจากคำหรือกลุ่มคำดังตัวอย่างที่ (1) - (2) แล้ว ผู้วิจัยยังพบรูปประโยคเทียบเคียงอื่น ๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งชี้ให้เห็นการแสดงความหมายที่แตกต่างออกไปจากความหมายต้นแบบของบทขยายกริยาที่ตามด้วยคำชี้ “地” เดิมดังนี้

- บทขยายกริยาประกอบจากบุพบทวลี โดยคำบุพบทเหล่านี้บอกความหมายแตกต่างกัน เช่น บอกลักษณะ สถานที่ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

- (3) a. 翠环说着就要去解琴的辫子, 琴看见翠环好意地央求, 又见淑英在那里洗头, 觉得这没有什么不可以, 就说:

พูดด้วยเจตนาดี

(Bajin, 2015/2525)

- b. 但是她还能够控制自己的感情。她怜惜地、声音带了点颤动地对淑英说:

พูดกับชูอิงด้วยเสียงเครือเพราะความสงสาร

(Bajin, 2015/2525)

- c. 我远远地望着, 觉得很有趣。这婆娘真蠢得如一只牛, 但到底比牛聪明了:

สังเกตอยู่แต่ไกล

(National Museum of Modern Chinese Literature, 2009/2562)

ตัวอย่าง (3a) บทขยายกริยาประกอบจากบุพบทวลีที่ใช้บอกลักษณะ “ด้วยเจตนาดี” ขยายกริยา “พูด” และยังแฝงความหมายว่าบทประธาน “มีเจตนาดี” อีกด้วย การใช้บุพบทวลีที่ประกอบจากคำบุพบท “ด้วย” ในการเทียบเคียงกับบทขยายกริยาที่ตามด้วยคำชี้ “地” พบได้บ่อย เนื่องจากบุพบทวลีนี้สามารถบอกวิธีการ สภาพหรือลักษณะได้ ลำดับต่อมาคือตัวอย่าง (3b) บทขยายกริยาที่ตามด้วยคำชี้ “地” แบ่งเป็นตามหลังคำกริยา “怜惜” และตามหลังวลีประธาน-ภาคแสดง “声音带了点颤动” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย บทขยายกริยาที่หนึ่งประกอบจากบุพบทวลีที่ใช้บอกสาเหตุ “เพราะความสงสาร” ส่วน

บทขยายกริยาที่สองประกอบจากบุพบทวลีที่ใช้บอกวิธีการ “ด้วยเสียงครี้อ” เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้บุพบทวลีที่ใช้บอกสาเหตุในการเทียบเคียงนั้นไม่ตรงตามความหมายต้นแบบของ “บทขยายกริยา + ‘地’” แต่หากศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่าบทขยายกริยาประเภทนี้สามารถสื่อความหมายว่าเป็น “สาเหตุของการกระทำ” ได้ด้วย ดังที่ Liu Songhan (1990, p. 71) กล่าวว่า “บางครั้งระหว่างบทขยายกริยาที่ประกอบจากกริยาวิเศษณ์ซึ่งแสดงความหมายเกี่ยวกับความรู้สึก, ท่าทาง (情 态) กับกริยาหลักก็มีความสัมพันธ์แบบเหตุผล (因果关系)” ลำดับสุดท้ายคือตัวอย่าง (3c) บทขยายกริยาประกอบจากบุพบทวลีที่ใช้บอกสถานที่ “แต่” (ในที่นี้หมายถึง จากหรือตั้งแต่) กับคำกริยาวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เสมือนคำนาม “ไกล” (ในที่นี้หมายถึง สถานที่ที่ตั้งอยู่ไกลจากบทประธาน) หากพิจารณาเพียงระดับโครงสร้างไวยากรณ์และความหมายเพียงผิวเผินการใช้บุพบทวลีนี้ในการเทียบเคียงก็ไม่ตรงตามความหมายต้นแบบของ “บทขยายกริยา + ‘地’” เช่นกัน แต่หากจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าบางครั้งบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” ก็ใช้บอกความหมายจำกัด ดังที่ Qingye Yingmei (2006, p. 40-41) เรียกบทขยายกริยาแบบนี้ว่า ประเภทชี้ไปข้างนอก (外指类)⁸ ดังนั้นการเลือกใช้รูปประโยคเทียบเคียงเช่นนี้ จึงเป็นการถ่ายทอดที่ตรงตามความหมายหลักของภาษาต้นฉบับเช่นกัน

- บทขยายกริยาประกอบจากอนุประโยค โดยอนุประโยคเหล่านี้จะนำหน้าด้วยคำเชื่อมอนุประโยค โดย ให้ เป็นต้น เพื่อบอกความหมายที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (4) a. “收条,你底收条!”他不假思索地叫起来,但是兵已经听不见了。
เขาร้องขึ้นโดยไม่ต้องคิด

(Bajin, 1987/2523)

- b. 呃,只是这阿秀,呃,我放心不下!呃,呃,你同了她去!呃,你们好好的
做人家!
สร้างครอบครัวกันให้ดี

(Maodun, 2017/2562)

⁸ Qingye Yingmei (2006) กล่าวว่า บทขยายกริยาที่ความหมายชี้ไปข้างนอก หมายถึง ความหมายของบทขยายกริยานั้นชี้ไปยังส่วนที่ไม่ปรากฏให้เห็นในประโยค เช่น บทขยายกริยา “远远地” ใน “另一个保卫干部和那位警官远远地看着我们” มีความหมายชี้ไปยังสถานที่ (指向处所) ซึ่งไม่ปรากฏในประโยค

ตัวอย่าง (4a) บทขยายกริยาประกอบจากอนุประโยคที่นำหน้าด้วยคำเชื่อมบอกลักษณะ “โดย” เพื่อบอกลักษณะของบทประธานว่า “ร้อง” อย่างไร อีกทั้งเมื่อใช้คำเชื่อมคำนี้ก็นำหน้าบทขยายกริยา ยังสามารถถ่ายทอดลักษณะของความหมาย (语义特征) หนึ่งของบทขยายกริยาภาษาจีน คือ [+เกิดก่อนการกระทำ]⁹ กล่าวคือ “โดยไม่ต้องคิด” เป็นเหตุการณ์ที่ทั้งเกิดก่อนและดำเนินควบคู่ไปกับการกระทำ “ร้อง” ลำดับต่อมาในตัวอย่าง (4b) บทขยายกริยาประกอบจากอนุประโยคที่นำหน้าด้วยคำเชื่อมบอกความคาดหวัง “ให้” เพื่อบอกผลของการกระทำที่ประธานคาดหวังให้เกิดขึ้น นั่นคือ “สร้าง (ครอบครัว) ดี” ในที่นี้คำว่า “ให้” นำหน้าบทขยายกริยาได้บ่งชี้ลักษณะความหมาย [+เกิดก่อนการกระทำ] แต่กลับเป็นการบอกผลของการกระทำซึ่งยังไม่เกิดขึ้น หากพิจารณาความหมายเพียงผิวเผิน อาจไม่เหมาะที่จะใช้ “ให้’ + อนุประโยค” เทียบเคียง แต่หากพิจารณาจากบริบทจะพบว่า อนุประโยคที่วางข้างหลัง “ให้” ยังหมายความถึงลักษณะหรือสภาพที่ดำเนินควบคู่กับการกระทำอีกด้วย (เกิดขึ้นเมื่อการกระทำเริ่มขึ้นและดำเนินต่อเนื่องไปจนถึงการกระทำจบสิ้น) ความหมายเช่นนี้ ก็สอดคล้องกับลักษณะความหมาย [+ลักษณะควบคู่] ของบทขยายกริยาภาษาจีนเช่นกัน¹⁰

5.1.2 รูปประโยคเทียบเคียงประเภท “กริยา + ‘อย่าง’ + บทขยายกริยา”

โครงสร้างไวยากรณ์ของรูปประโยคเทียบเคียงประเภทนี้เป็นเพียงโครงสร้างเดียวที่มีความใกล้เคียงกับโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาจีนต้นฉบับมากที่สุด ในด้านความหมาย บทขยายกริยาที่นำหน้าด้วยคำชี้ “อย่าง” สามารถใช้บอกวิธีการ สภาพ หรือลักษณะ และความหมายเชิงพรรณนาได้เช่นเดียวกับบทขยายกริยาที่ตามด้วยคำชี้ “也” ในด้านการใช้ ผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าทั้งสองคำสามารถใช้เน้นบทขยายกริยาหรือบางสถานการณ์สามารถละได้เหมือนกัน ดังนั้นรูปประโยคเทียบเคียงนี้จึงถือเป็นรูปประโยคเทียบเคียงแบบแผน (典型的对应形式) ตัวอย่างเช่น

⁹ สุพิชญา อ่ำคิด (2567, น. 15-16) กล่าวว่า ลักษณะความหมายของ “โดย” ที่ปรากฏในโครงสร้าง “मुखยประโยค+โดย+อนุประโยค” เมื่อใช้เป็นรูปประโยคเทียบเคียงรูปประโยค “บทขยายกริยา+‘也’+กริยา” ได้แก่ [+ลักษณะควบคู่] หรือ [+伴随性], [+เกิดก่อนการกระทำ] หรือ [+先于动作], [+ลักษณะการกระทำ] หรือ [+谓词性]

¹⁰ ข้อสังเกตบางประการคือ ไม่สามารถเปลี่ยนคำเชื่อมทั้ง “โดย” และ “ให้” เป็นคำชี้ “อย่าง” ได้ เนื่องจากบทขยายกริยาที่นำหน้าด้วย “อย่าง” นั้นแฝงลักษณะความหมายหนึ่งที่บทขยายกริยาภาษาจีนทั่วไปไม่มี นั่นคือ ลักษณะหรือสภาพที่เกิดขึ้นหลังการกระทำหรือ [+เกิดหลังการกระทำ] (สุพิชญา อ่ำคิด, 2567, น. 10)

- (5) a. 他**轻蔑地**看了那个人一眼,算是报了仇,顿时觉得坦然,便从贺客丛中挤出去胜利地逃走了。

เขามองชายผู้นั้นอย่างเหยียดหยาม

(Bajin, 2008/2524)

- b. “我做了一个可怕的梦 “你梦见了什么? 你把我吓坏了,” 琴**温和地说**。

ฉินพูดอย่างอ่อนโยน

(Bajin, 2015/2525)

- c. 我带着沉重的心回到破庙里。我坐在供桌下面,**默默地**想着,想着。

คิดไปอย่างเงียบ ๆ

(Bajin, 2015/2525)

ตัวอย่าง (5a) - (5c) บทขยายกริยาประกอบจากคำภาษาจีนต่างชนิดกัน โดยคำที่ใช้เทียบเคียงในภาษาไทยเป็นคำที่มีความหมายเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่อาจไม่ได้จัดอยู่ในชนิดคำเดียวกัน เนื่องจากเกณฑ์ในการแบ่งชนิดคำของแต่ละภาษา อาจมีความแตกต่างกัน ได้แก่ “轻蔑” เป็นคำกริยา ซึ่งเทียบเคียงกับคำชนิดเดียวกัน ในภาษาไทย คือ “เหยียดหยาม” ส่วน “温和 (形容词), 默默 (副词)” จัดอยู่ในชนิดคำ ที่แตกต่างกันในภาษาจีน เทียบเคียงกับคำวิเศษณ์ในภาษาไทยคือ “อ่อนโยน, เงียบ ๆ” เมื่อคำเหล่านี้นำหน้าด้วยคำชี้ “อย่าง” ล้วนใช้บอกความหมายวิธีการ สภาพหรือ ลักษณะขณะที่บทประธาน “มอง”, “พูด” และ “คิด” โดยในตัวอย่าง (5b) และ (5c) สามารถละคำชี้ “อย่าง” ได้ (เมื่อละแล้ว ความหมายในการเน้นบทขยายกริยาจะไม่เด่นชัด) แต่ในตัวอย่าง (5a) ไม่สามารถละคำชี้ “อย่าง” ได้ เนื่องจากจะทำให้ ความสัมพันธ์ระหว่างกริยาและบทขยายกริยาไม่ชัดเจน และทำให้ความหมายของ ประโยคกำกวมหรือขาดความสมบูรณ์ คือ “เหยียดหยาม” กลายเป็นภาคแสดงของ บทกรรม “ชายผู้นั้น”

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรูปประโยคเทียบเคียงนี้มีข้อจำกัดในการใช้ ทำให้ไม่สามารถ ใช้ในการเทียบเคียงกับรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” ได้ทุกประโยค สาเหตุหลักมาจากปัจจัยระดับคำและปัจจัยระดับประโยค กล่าวคือ ด้านปัจจัยระดับคำ เนื่องจาก “อย่าง” ยังคงรักษาความหมายแท้ของคำศัพท์ หมายถึง วิธี, แบบ, เยี่ยง เป็นต้น ต่างจาก “地” ที่มีเพียงความหมายไวยากรณ์ ทำให้ขอบเขตการใช้ “อย่าง” ในฐานะ

คำชี้บทยายกริยานั้นค่อนข้างจำกัด ด้านปัจจัยระดับประโยค เนื่องจาก “‘อย่าง’ + บทยายกริยา” แผงลักษณะความหมาย [+เกิดหลังการกระทำ] สามารถใช้บอก ลักษณะหรือสภาพที่เกิดขึ้นหลังการกระทำ ทำให้ในบางบริบทหากว่าประโยคต้นฉบับนั้น เน้นเรื่องลำดับเวลาการเกิดก่อน - หลังของบทยายกริยาและกริยา เมื่อถ่ายทอดเป็น ภาษาไทยจะไม่สามารถใช้รูปประโยค “กริยา + ‘อย่าง’ + บทยายกริยา” ในการเทียบเคียงได้

5.2 รูปประโยคเทียบเคียงพิเศษ

รูปประโยคเทียบเคียงพิเศษ ในที่นี้หมายถึงรูปประโยคเทียบเคียงที่ไม่ได้มาจาก รูปประโยคที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกริยาและบทยายกริยา ตามหลักภาษาไทยทั่วไป กล่าวคือ บางรูปประโยคนั้นบทยายกริยามาจากคำวิเศษณ์ บางคำที่วางข้างหน้ากริยา บางรูปประโยคมิได้รักษาความสัมพันธ์ทางความหมาย ระหว่างกริยาและบทยายกริยาอีกต่อไป แบ่งเป็น 6 ประเภทย่อย ดังนี้

5.2.1 รูปประโยคเทียบเคียงประเภท “บทยายกริยาเทียบเคียงกับ ภาคแสดงที่หนึ่ง”

บทยายกริยาเทียบเคียงกับภาคแสดงที่หนึ่ง ในที่นี้หมายถึงบทยายกริยา ตามด้วยคำชี้ “也” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยนั้นมิมีสถานะเท่ากับกริยาหลักเดิมและ ยังคงวางข้างหน้ากริยาหลักเดิม ผู้วิจัยจึงเรียกเป็นภาคแสดงที่หนึ่ง ทำให้กริยาหลักเดิม กลายเป็นภาคแสดงที่สอง โดยภาคแสดงที่หนึ่งนั้นปรากฏได้ทั้งในหน่วยสร้างกริยาเรียง ประโยคความรวมและประโยคความเดียว (เป็นอิสระจากภาคแสดงที่สอง) เป็นต้น มีรายละเอียดดังนี้

- หน่วยสร้างกริยาเรียง

หากพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางความหมายของคำกริยาหรือกริยาวลี ในหน่วยสร้างกริยาเรียงในภาษาไทยจะสามารถแบ่งความสัมพันธ์ระหว่างกริยา 2 คำ หรือกริยาวลี 2 กริยาวลีได้ 8 ประเภท (กึ่งกาญจน์ เทพกาญจน์, 2529, อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2549, น. 66-173) จากการสำรวจรูปประโยคเทียบเคียงพบว่า บทยายกริยาตามด้วยคำชี้ “也” เมื่อเทียบเคียงกับภาคแสดงที่หนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง มีความสัมพันธ์ทางความหมายกับภาคแสดงที่สองหรือกริยาหลักเดิม ได้แก่ การเกิด ต่อเนื่องของเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ การเกิดพร้อมกันของเหตุการณ์ และกริยาคำหนึ่ง แสดงอาการปกริยาหรือลักษณะของกริยาอีกคำหนึ่ง ดังนี้

- (6) a. 觉民带笑地分辩道。“不错，我禁止你笑!” 觉慧顿脚地大声说。
กระแทบเท้าพูดเสียงดังลั่น
(Bajin, 2013/2537)
- b. 林先生望着楼梯发怔，心里感到有什么要紧的事，却又乱麻麻地
总是想不起。
สับสนนึกไม่ออก
(Maodun, 2017/2562)
- c. 觉民从怀里取出一卷稿纸趁众人阴暗中不注意的时候偷偷地递
给琴。
แอบส่งให้ฉิน
(Bajin, 2015/2525)

ตัวอย่าง (6a) บทขยายกริยา “顿脚地” ใช้ขยาย “说” เพื่อบอกสภาพของ
บทประธานขณะ “พูด” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย บทขยายกริยาได้เปลี่ยนจาก
ความหมายบอกสภาพของกริยาหลัก “พูด” เป็นการกระทำที่สถานะเท่าเทียมกัน คือ
ทั้ง “กระแทบเท้า” และ “พูด” ในรูปประโยคเทียบเคียงนี้เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกัน คือ
“เจี๋ยฮุยกระแทบเท้าแล้วพูดเสียงดังลั่น” ลำดับต่อมาในตัวอย่าง (6b) บทขยายกริยา “乱麻
麻地” ใช้ขยาย “想” เพื่อบอกสภาพของบทประธานขณะ “นึก” เมื่อถ่ายทอดเป็น
ภาษาไทย บทขยายกริยาได้เปลี่ยนเป็นกริยาที่เกิดพร้อมกับกริยาหลักเดิม ทั้ง “สับสน”
และ “นึก (ไม่ออก)” ในรูปประโยคเทียบเคียงนี้เป็นการกระทำที่เกิดพร้อมกัน ลำดับสุดท้าย
ในตัวอย่าง (6c) บทขยายกริยา “偷偷地” ใช้ขยาย “递” เพื่อบอกสภาพของบทประธาน
ขณะ “ส่ง (มอบ)” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย บทขยายกริยานั้นได้เปลี่ยนเป็นกริยาที่
แสดงลักษณะของกริยาหลักเดิม คือ “แอบ” ใช้บอกลักษณะของการกระทำ “ส่ง”

- ประโยคความรวม/ประโยคความเดียว/บทขยายกริยาและกริยาหลักสลับ
หน้าที่กัน

บทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” บางส่วนยังปรากฏในรูปของภาคแสดงที่หนึ่ง
ในรูปประโยคเทียบเคียงอื่น ตัวอย่างเช่น

- (7) a. 李冷微笑地闭着眼, 一面听着, 一面点头, 表示他底满足。
(หลี่เหลิ่ง) อมยิ้มและหลับตา

(Bajin, 2008/2524)

- b. 前一天晚上冰冰给他做的蜂蜜豆腐羹仍在肥嘟嘟晕乎乎地在他的胃袋中你推我揉着, 加上因为脱发的事没睡好,

ยังคงอืด ๆ มึน ๆ รู้สึกว่าอาหารมันผลักรันไปมา

(Lumin et al, 2019/2558)

- c. 你欣悦地接受春雨和朝阳。你在和煦的春风中摆动着你的身体。
(เขา) พอใจที่จะรับ

(Wangmeng, 2006/2546)

ตัวอย่าง (7a) บทขยายกริยา “微笑地” ใช้ขยาย “闭” เพื่อบอกวิธีหรือสภาพของบทประธานขณะ “หลับตา” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย บทขยายกริยา “อมยิ้ม” กลายเป็นการกระทำที่มีสถานะเท่าเทียมกับกริยาหลักเดิม อีกทั้งยังมีคำสันธาน “และ” เชื่อมระหว่างกริยา แสดงความหมายว่า บทประธานเป็นผู้กระทำกริยาทั้งสองกริยา ตรงกับรูปประโยคความรวมในภาษาไทย ลำดับต่อมาในตัวอย่าง (7b) “晕乎乎” ใช้ขยาย “你推我揉” เพื่อบอกสภาพของบทประธานขณะ “ผลักรันไปมา” ในท้อง เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย บทขยายกริยา “อืด ๆ มึน ๆ” กลายเป็นภาคแสดงใช้บอกสภาพของผู้ที่ทานอาหารเข้าไป เป็นลักษณะประโยคความเดียว (ละบทประธาน) ที่แยกจากกริยาหลักเดิมอย่างชัดเจน ลำดับสุดท้ายในตัวอย่าง (7c) บทขยายกริยา “欣悦地” ใช้ขยาย “接受” เพื่อบอกสภาพจิตใจหรือความรู้สึกของบทประธานก่อนและขณะ “รับ” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย บทขยายกริยา “พอใจ” กลายเป็นกริยาในมุขยประโยค เพื่อบอกว่าบทประธานรู้สึกอย่างไร ในขณะที่กริยาหลักเดิมกลับกลายเป็นส่วนหนึ่งของอนุประโยคที่นำหน้าด้วยคำเชื่อม “ที่จะ” เพื่อขยายกริยาหลัก “พอใจ”

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ารูปประโยคเทียบเคียงประเภทนี้ทำให้ลำดับคำระหว่างสองภาษานั้นเหมือนกัน แต่ไม่ใช่โครงสร้างไวยากรณ์เดียวกัน เมื่อพิจารณาถึงความหมาย การที่บทขยายกริยาเลื่อนสถานะขึ้นมาเป็นกริยาหลักนั้นอาจทำให้สูญเสียหรือลดทอนความหมายทางไวยากรณ์บางประการที่สำคัญไป เช่น ไม่เพียงสูญเสียความหมายเชิงพรรณนาที่เกิดจากคำชี้ “地” แต่ยังทำให้ลักษณะความหมาย [+วิธีการ

สภาพหรือลักษณะ] ของบทขยายกริยาลดทอนลงไปด้วย มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ การที่ภาคแสดงที่หนึ่งนำหน้าภาคแสดงที่สองมักแฝงนัยทางความหมายเกี่ยวกับลำดับเวลา ก่อนและหลังของการกระทำ ภาคแสดงที่หนึ่งจึงมีแนวโน้มเกิดก่อนภาคแสดงที่สองหรือเกิดควบคู่กับภาคแสดงที่สอง นัยทางความหมายนี้มีความสอดคล้องกับลำดับเวลาของการเกิดบทขยายกริยาในภาษาจีนพอดี ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะเลือกใช้ภาคแสดงที่หนึ่งในการเทียบเคียง

5.2.2 รูปประโยคเทียบเคียงประเภท “บทขยายกริยาเทียบเคียงกับกริยาวิเศษณ์ขยายข้างหน้ากริยา”

บทขยายกริยาเทียบเคียงกับคำกริยาวิเศษณ์ขยายข้างหน้ากริยา ในที่นี้หมายถึงบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยสามารถใช้คำกริยาวิเศษณ์ขยายข้างหน้ากริยา (ไม่ใช่ตำแหน่งปกติของบทขยายกริยาประเภทนี้ในภาษาไทย) ในการเทียบเคียงได้ คำกริยาวิเศษณ์ที่พบบ่อยที่สุด คือ “ค่อย ๆ” ตัวอย่างเช่น

- (8) a. 在这么热闹的时节, 祥子独自低着头在德胜门城根慢慢的走。

ค่อย ๆ เดินเลียบกำแพงเมือง

(Laoshe, 2022/2533)

- b. 到了掌灯以后, 客人陆续的散去, 只有十几位住得近和交情深的还没走, 凑起麻将来。

ทยอยกันลากลับ

(Laoshe, 2022/2533)

ตัวอย่าง (8a) บทขยายกริยา “慢慢的” ใช้ขยาย “走” เพื่อบอกวิธีหรือสภาพของบทประธานขณะ “เดิน” ว่าช้า ๆ ไม่รีบร้อน เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย นอกจากจะใช้รูปประโยคเทียบเคียงทั่วไปว่า “เดิน (อย่าง) ช้า ๆ” ในการเทียบเคียงแล้ว ยังพบการใช้กริยาวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คือ “ค่อย ๆ” (ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ คือ ไม่รีบร้อน, อย่างระมัดระวัง, ช้า ๆ) ในการเทียบเคียง นอกจาก “慢慢的” แล้ว ยังพบการใช้กริยาวิเศษณ์คำนี้เทียบเคียงกับ “极慢地” “缓缓地” และ “轻轻地” ลำดับต่อมาตัวอย่าง (8b) คำว่า “ทยอย”

เป็นคำกริยาวิเศษณ์อีกหนึ่งคำที่วางขยายข้างหน้ากริยา ใช้เทียบเคียงกับบทขยายกริยา “陆续的”

ข้อสังเกตบางประการจากรูปประโยคเทียบเคียงประเภทนี้คือ คำวิเศษณ์ที่ขยายข้างหน้ากริยาเพื่อบอกลักษณะในภาษาไทยนั้นมีจำนวนไม่มาก อีกทั้งผู้วิจัยยังตั้งข้อสันนิษฐานว่าคำวิเศษณ์ประเภทนี้อาจมาจากกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์เนื่องจากบางคำมีได้แค่ความหมายไวยากรณ์ แต่ยังมีความหมายแท้ด้วย เช่น คำว่า “ค่อย” มีความหมายว่า “เบา ไม่ดัง” เป็นต้น ผู้วิจัยคิดว่าคำกริยาบางคำในภาษาไทยอาจกลายเป็นคำกริยาวิเศษณ์ในอนาคตได้เช่นกัน โดยเฉพาะคำกริยาที่มักปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียงและวางข้างหน้าเพื่อบอกลักษณะของกริยาที่ตามมา ปรากฏการณ์นี้ได้เกิดขึ้นแล้วในภาษาจีน เช่น คำว่า “偷” เป็นคำควบชนิดกริยาและกริยาวิเศษณ์

5.2.3 รูปประโยคเทียบเคียงประเภท “บทขยายกริยาเทียบเคียงกับกริยา”

บทขยายกริยาเทียบเคียงกับกริยา ในที่นี้หมายถึงในภาษาไทยใช้คำกริยาคำเดียวเทียบเคียงกับรูปประโยค “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” โดยคำกริยานั้นมีความหมายครอบคลุมความหมายหลักของรูปประโยคภาษาจีนต้นฉบับแล้ว ตัวอย่างเช่น

- (9) a. 他**喃喃地**低声**自语**道：“你真纯洁，只有你才像这轮皎洁的明月啊！”
พึมพำกับตัวเอง

(Bajin, 2013/2537)

- b. 寿生挨着林先生的耳朵**悄悄地说**道：“听说南栅的聚隆、西栅的和源，.....”

กระซิบข้างหูเล่าแก่หลินว่า

(Maodun, 2017/2562)

ตัวอย่าง (9a) รูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยใช้คำกริยาคำเดียวในการเทียบเคียงกับรูปประโยค “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” กล่าวคือ “พึมพำ” เทียบเคียงกับ “喃喃地 (自) 语” เนื่องจากความหมายของคำว่า “พึมพำ” ได้แสดงทั้งความหมายของกริยา “พูด” และอาการ “เบา ๆ, จับความไม่ได้” ซึ่งครอบคลุมความหมายหลักของทั้งโครงสร้าง

บทขยายกริยาและกริยาภาษาจีนแล้ว ดังนั้นจึงใช้คำกริยาเพียงคำเดียวในการเทียบเคียง ตัวอย่าง (9b) “กระซิบ” เทียบเคียงกับ “悄悄地说” ได้ก็มาจากเหตุผลเดียวกัน การเทียบเคียงลักษณะนี้เป็นปรากฏการณ์ทั่วไปที่สามารถเกิดขึ้นได้ เมื่อพบว่าคำศัพท์ในอีกภาษาหนึ่งมีขอบเขตการแสดงความหมายที่กว้างกว่า และความหมายนั้นครอบคลุมความหมายของกลุ่มคำหรือคำที่มาประกอบกันตั้งแต่สองคำขึ้นไปของอีกภาษาหนึ่ง

5.2.4 รูปประโยคเทียบเคียงประเภท “บทขยายกริยาเทียบเคียงกับภาคแสดงที่สอง”

บทขยายกริยาเทียบเคียงกับภาคแสดงที่สอง ในที่นี้หมายถึงบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” นั้นเมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยมีสถานะเท่าเทียมกับกริยาหลักเดิม และวางข้างหลังกริยาหลักเดิม หากพิจารณาจากด้านลำดับคำจะพบว่าตำแหน่งนี้ก็เป็นตำแหน่งปกติของบทขยายกริยาในภาษาไทยเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากเมื่อพิจารณาความหมายแล้วนั้น มีลักษณะความหมาย [+การกระทำ] แฝงอยู่ค่อนข้างสูง ทำให้ผู้วิจัยเรียกคำหรือกลุ่มคำภาษาไทยที่ใช้เทียบเคียงกับ “บทขยายกริยา + ‘地’” เหล่านี้ว่า ภาคแสดงที่สอง ทั้งนี้ภาคแสดงที่สองนั้นปรากฏได้ทั้งในหน่วยสร้างกริยาเรียง ประโยค ความรวม และประโยคความเดียว (เป็นอิสระจากภาคแสดงที่หนึ่ง) เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (10) a. 这时寿生已经跑了进来, 当真是一身泥, 气喘喘地坐下了, 说不出话来。

นั่ง (ลง) หอบหายใจ

(Maodun, 2017/2562)

- b. “老张头, 下回还来!” 拴福大哥捋着胡须, 笑眯眯地说。

พูดและยิ้มเล็กน้อย

(Wangmeng, 2006/2546)

- c. “……, 你们将在这条道路上, 从胜利走向胜利!” 点头称是, 一字不漏地往小本子上记, 但仍然不影响频频地鼓掌。

จดทุก ๆ อย่าง ไม่ลืมอะไรเลย

(Wangmeng, 2006/2546)

ตัวอย่าง (10a) บทขยายกริยา “气喘喘地” ใช้ขยาย “坐” เพื่อบอกสภาพของบทประธานขณะ “นั่ง” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยบทขยายกริยาได้เปลี่ยนจากความหมายบอกสภาพของกริยาหลัก “นั่ง” เป็นการกระทำที่สถานะเท่าเทียมกัน ทั้ง “หอบหายใจ” และ “นั่ง” ในรูปประโยคเทียบเคียงนี้เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกัน แสดงความหมายว่า “นั่งลง แล้วหอบหายใจ” ลำดับต่อมาในตัวอย่าง (10b) บทขยายกริยา “笑眯眯地” ใช้ขยาย “说” เพื่อบอกวิธีหรือสภาพของบทประธานขณะ “พูด” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยบทขยายกริยากลายเป็นภาคแสดงหรือการกระทำที่มีสถานะเท่าเทียมกับกริยาหลักเดิม วางอยู่ข้างหลังกริยาหลัก อีกทั้งยังมีคำสันธาน “และ” เชื่อมระหว่างกริยาสองคำ แสดงความหมายว่าบทประธานเป็นผู้กระทำกริยาทั้งสองกริยา ตรงกับรูปประโยคความรวมในภาษาไทย ลำดับสุดท้ายในตัวอย่าง (10c) “一字不漏地” ใช้ขยาย “记” เพื่อบอกสภาพของบทประธานขณะ “จด” เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยบทขยายกริยา “ไม่ลืมอะไรเลย” กลายเป็นกริยาวลีใช้เสริมความให้แก่ประโยคข้างหน้า เนื่องจากไม่มีคำเชื่อมอนุประโยค เช่น “โดย” ปรากฏร่วมกัน จึงทำให้สามารถตีความกริยาวลีนี้เป็นลักษณะประโยคความเดียวที่แยกจากกริยาหลักเดิมอย่างชัดเจนได้

ผู้วิจัยคิดว่า เมื่อเปรียบเทียบกับรูปประโยคเทียบเคียงอื่น รูปประโยคเทียบเคียงนี้ โดยเฉพาะการนำบทขยายกริยาในภาษาจีนเทียบเคียงกับภาคแสดงที่สองในหน่วยสร้างกริยาเรียงนั้นเป็นการเทียบเคียงที่ควรระมัดระวังในการเลือกใช้มากที่สุด เนื่องจากในบางสถานการณ์ ความหมายที่สื่อออกมามีความแตกต่างจากความหมายของภาษาต้นฉบับค่อนข้างมาก ทั้งเรื่องความสัมพันธ์ทางความหมายที่เปลี่ยนจาก “หลัก-ขยาย” เป็น “หลัก-หลัก” และลำดับเวลาของการเกิดกริยากระทำที่เปลี่ยนจาก “เกิดก่อนหรือควบคู่” เป็น “ควบคู่หรือเกิดหลัง”

5.2.5 รูปประโยคเทียบเคียงประเภท “บทขยายกริยาเทียบเคียงกับบทขยายกรรม”

บทขยายกริยาเทียบเคียงกับบทขยายกรรม ในที่นี้หมายถึงในภาษาไทยมีการปรับบทขยายกริยามาเป็นบทขยายกรรม ส่งผลให้รูปประโยคเทียบเคียงเช่นนี้ไม่สามารถรักษาความหมายของรูปประโยคภาษาจีนต้นฉบับได้ทั้งหมด โดยเฉพาะความหมายวิธีการ สภาพหรือลักษณะที่เกิดควบคู่กับการกระทำ ตัวอย่างเช่น

- (11) 就着老腌咸菜, 大口大口地喝着暖人心脾的, 搀杂着诱人的红小豆、白芸豆、绿豆和豇豆的浓浓的包谷糝子粥吗?

ชดข้าวต้มคำใหญ่

(Wangmeng, 2006/2546)

ตัวอย่าง (11) บทขยายกริยา “大口大口地” ใช้ขยาย “喝” เพื่อบอกสภาพของบทประธานขณะ “ชด” ในขณะเดียวกันบทขยายกริยานี้ก็ยังใช้บอกลักษณะของ “ข้าวต้ม” อีกด้วย เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยบทขยายกริยา “คำใหญ่” นั้นได้เปลี่ยนมาเป็นบทขยายกรรม “ข้าวต้ม”

ผู้วิจัยคิดว่า รูปประโยคเทียบเคียงประเภทนี้แม้จะมีข้อจำกัดในการแสดง ความหมาย คือ ไม่สามารถแสดงให้เห็นความหมายเชิงพรรณนาถึงวิธีการ สภาพหรือ ลักษณะของการกระทำได้อย่างชัดเจน แต่ก็ยังเป็นรูปประโยคที่สามารถปรากฏได้ในการถ่ายทอดรูปประโยค “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” เป็นภาษาไทย โดยเฉพาะเมื่อบทขยายกริยานั้นมีความหมายชี้ไปยังบทกรรมของประโยค

ทั้งนี้เนื่องจากในงานวิจัยภายในประเทศจีนเองก็ยังมีความเห็น ว่าความหมายชี้ของบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” เช่นนี้มีได้มีมาตั้งแต่แรก กล่าวคือ เดิมทีบทขยายกริยาเช่นนี้เคยเป็นบทขยายคำนามในประโยค (บทประธานหรือ บทกรรม) มาก่อน ดังที่ Zhang Wangxi (2019, p. 112) กล่าวว่า บทขยายคำนาม มีความเป็นไปได้ที่จะย้ายตำแหน่งไปวางข้างหน้ากริยา ทำหน้าที่ “บทขยายกริยาเทียม (假性状语)” หลังจากนั้นคุณสมบัติทางไวยากรณ์ของบทขยายกริยาจึงค่อย ๆ เพิ่มขึ้น จนกลายเป็น “บทขยายกริยาแท้ (真正的状语)” ในที่สุด ส่วนสาเหตุที่สัดส่วนเชิงปริมาณ ไม่สูงก็เนื่องมาจากบทขยายกริยาที่มีความหมายชี้ทั้งกริยาหลักและบทกรรมนั้นมิได้พบบ่อย ในภาษาจีนเช่นกัน¹¹

5.2.6 รูปประโยคเทียบเคียงประเภท “บทขยายกริยาเทียบเคียงกับบทขยายประธาน”

บทขยายกริยาเทียบเคียงกับบทขยายประธาน ในที่นี้หมายถึงในภาษาไทยมีการปรับบทขยายกริยามาเป็นบทขยายประธาน ลักษณะการเทียบเคียงเช่นนี้คล้ายคลึงกับการนำบทขยายกริยามาเทียบเคียงกับบทขยายกรรม ตัวอย่างเช่น

¹¹ Liu Yuehua (1983) กล่าวว่า บทขยายกริยาที่มีความหมายชี้ทั้งกริยาหลักและบทประธานมีจำนวนและอัตราการปรากฏ สูงกว่าบทขยายกริยาที่มีความหมายชี้ทั้งกริยาหลักและบทกรรม

- (12) 眼泪颗颗地向肚里流, 他愤愤地看着四个轿夫把花轿抬走了。
น้ำตาแต่ละหยดย้อนตกใน

(Bajin, 2008/2524)

ตัวอย่าง (12) บทขยายกริยา “颗颗地” ใช้ขยายกริยาหลัก “流” เพื่อบอกสภาพของบทประธานขณะ “ตก (ไหล)” ในขณะเดียวกันบทขยายกริยานี้ก็ยังใช้บอกลักษณะของ “น้ำตา” ว่าเป็นแต่ละหยด (ขยายเพื่อบอกจำนวน) อีกด้วย เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยบทขยายกริยา “แต่ละหยด” นั้นได้เปลี่ยนมาเป็นบทขยายประธาน “น้ำตา”

รูปประโยคเทียบเคียงประเภทนี้มีที่มาเช่นเดียวกับการเทียบเคียงบทขยายกริยากับบทขยายกรรมตามที่ได้กล่าวไปแล้วในข้อ 5.2.5 แต่มีความแตกต่างกันบางประการ ได้แก่ ด้านสัดส่วนที่พบในการใช้จริง กล่าวคือ บทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” ที่มีความหมายชี้ทั้งกริยาหลักและบทประธานนั้นพบได้มากกว่าและด้านความหลากหลายของรูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทย กล่าวคือ ในกรณีที่บทประธานมีบทบาทด้านความหมายเป็นผู้กระทำและบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” มีความหมายบ่งบอกความรู้สึกหรือสีหน้าของบทประธาน เป็นต้น เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยมักจะใช้รูปประโยค “(บทประธาน) + กริยา + บุพบทวลีที่ประกอบจาก ‘ด้วย’” ในการเทียบเคียงดังตัวอย่าง (3a) “พูดด้วยเจตนาดี” เทียบเคียงกับ “好意地央求” ซึ่งไม่ได้ปรับบทขยายกริยาเป็นบทขยายประธาน

6. สรุปผลการศึกษา

จากการสำรวจรูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทยของรูปประโยคภาษาจีน “บทขยายกริยา + ‘地’ + กริยา” ผู้วิจัยแบ่งประเภทรูปประโยคเทียบเคียงออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ รูปประโยคเทียบเคียงทั่วไปและรูปประโยคเทียบเคียงพิเศษ สรุปได้ดังนี้

1) รูปประโยคเทียบเคียงทั่วไป ประกอบด้วยประเภทย่อย 2 ประเภท ได้แก่ “กริยา + บทขยายกริยา” และ “กริยา + ‘อย่าง’ + บทขยายกริยา” มีจำนวนรวมคิดเป็นร้อยละ 77.91 ของรูปประโยคเทียบเคียงทั้งหมด หมายความว่า ในภาษาไทยสามารถใช้รูปประโยคที่มีโครงสร้างไวยากรณ์เหมือนหรือใกล้เคียงกับรูปประโยคภาษาจีนต้นฉบับในการเทียบเคียงได้ โดยประเภท “กริยา + บทขยายกริยา” นั้นมี

จำนวนมากกว่า สะท้อนให้เห็นว่า รูปประโยคภาษาจีนต้นฉบับที่บทยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” จำนวนมากไม่ได้ใช้รูปประโยคภาษาไทยที่บทยายกริยานำด้วยคำชี้ “อย่าง” ซึ่งมีโครงสร้างทางไวยากรณ์ใกล้เคียงมากที่สุดมาเทียบเคียง ทั้ง ๆ ที่รูปประโยคที่มีคำว่า “อย่าง” สามารถถ่ายทอดความหมายเชิงพรรณนาได้ชัดเจนกว่า

ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากคำว่า “อย่าง” ยังไม่สามารถใช้ทำหน้าที่ชี้บทยายกริยาได้เช่นเดียวกับคำว่า “地” ซึ่งเป็นคำไวยากรณ์ที่มีระดับการกลาย เป็นรูปไวยากรณ์ที่สูงกว่าคำว่า “อย่าง” นอกจากนี้มีข้อสังเกตที่สำคัญจากรูปประโยค เทียบเคียงประเภท “กริยา + บทยายกริยา” ประการแรกคือ บทยายกริยาที่ใช้บุพบทลี ในการเทียบเคียง คำบุพบทบอกความหมายที่แตกต่างกัน นอกจากบุพบทลีหลักที่ใช้บอก ลักษณะของการกระทำ เช่น “ด้วย + นามวลี” แล้ว ยังพบการใช้ “แต่ + นามวลี (บอกสถานที่)” “เพราะ + นามวลี (บอกสาเหตุ)” เป็นต้น ประการที่สองคือ บทยายกริยาที่ใช้คำเชื่อม ตามด้วยอนุประโยคในการเทียบเคียง คำเชื่อมอนุประโยคบอกความหมายที่แตกต่างกัน คือ นอกจาก “โดย + อนุประโยค (บอกลักษณะของการกระทำ)” ซึ่งพบได้บ่อยแล้ว ยังพบ การใช้ “ให้ + อนุประโยค (บอกความคาดหวัง)” เป็นต้น จึงเห็นได้ว่ารูปประโยค เทียบเคียงประเภท “กริยา + บทยายกริยา” รักษาความสัมพันธ์ทางความหมายตามรูป ประโยคภาษาจีนต้นฉบับได้ไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะลักษณะความหมายเชิงพรรณนาของ บทยายกริยา อีกทั้งถึงแม้จะเป็นการเทียบเคียงด้วยบทยายกริยาเหมือนกัน แต่บทยายกริยาภาษาไทยนั้นบอกความหมายได้หลากหลายมาก เหตุผลเบื้องหลังนั้นมาจาก บทยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” ได้ขยายขอบเขตความหมายไปยังขอบเขต ความหมายอื่นนั่นเอง

2) รูปประโยคเทียบเคียงพิเศษ ประกอบด้วยประเภทย่อย 6 ประเภท ในที่นี้ ผู้วิจัยจะจัดประเภทของรูปประโยคเทียบเคียงเป็นกลุ่มตามสาเหตุในการเลือกใช้ ประโยคเทียบเคียงแต่ละกลุ่ม

2.1) บทยายกริยาที่ตามด้วยคำชี้ “地” นั้นมีความหมายชี้ไปยังส่วนอื่นในประโยค ได้แก่ ชื่อบทกรรมและชื่อบทประธาน การที่บทยายกริยาที่มีความหมายชี้เช่นนี้ได้มาจากการเติมคำชี้ “地” เข้าไป ความหมายชี้บทยายกริยาหรือบทประธานก็เป็นอีกตัวอย่างที่ แสดงให้เห็นบทบาทเพิ่มเติมของบทยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” ซึ่งแม้ว่าบทยายกริยาเหล่านี้จะยังมีความหมายชี้ไปที่กริยาหลักด้วย แต่เมื่อเปรียบเทียบกับแล้ว ความสัมพันธ์ทางความหมายของบทยายกริยากับบทกรรมหรือบทประธานนั้นชัดเจนกว่า

ทำให้เมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ผู้แปลเลือกใช้รูปประโยคเทียบเคียงเพื่อแสดงความหมายตามความหมายบ่งชี้ที่ชัดเจนกว่า

2.2) บทขยายกริยาเทียบเคียงกับคำวิเศษณ์ขยายข้างหน้ากริยา/คำกริยาหนึ่งคำ ผู้วิจัยคิดว่าการเลือกรูปประโยคเทียบเคียงทั้งสองมีที่มาจากความแตกต่างของระบบไวยากรณ์และวัฒนธรรมจีน-ไทย กล่าวคือ ในภาษาไทยมีคำวิเศษณ์จำนวนหนึ่ง เมื่อทำหน้าที่บทขยายกริยาจะวางข้างหน้ากริยาหลัก สามารถใช้เทียบเคียง “บทขยายกริยา + 地” ได้บางส่วน จึงทำให้รูปประโยคของทั้งภาษาจีนและภาษาไทยมีการลำดับคำเหมือนกัน สำหรับการใช้นำคำกริยาหนึ่งคำในการเทียบเคียงก็เช่นกัน ความหมายของคำหนึ่งคำในภาษาหนึ่งอาจมีความหมายที่สามารถใช้แทนกลุ่มคำของอีกภาษาหนึ่งซึ่งมีโครงสร้างซับซ้อนกว่าได้ โดยเหตุผลเบื้องหลังนั้น Qiu Shude (1989, p. 43) ได้กล่าวไว้ว่า อาจมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ส่งผลต่อการเทียบเคียงคำศัพท์ระหว่างภาษา เช่น วลีภาษาอังกฤษ “say yes to” เทียบเคียงกับคำหนึ่งคำภาษาจีน คือ “同意” เป็นต้น

2.3) บทขยายกริยาเทียบเคียงกับภาคแสดงที่หนึ่ง ผู้วิจัยคิดว่าการใช้ภาคแสดงที่หนึ่งในการเทียบเคียงกับบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” มีสาเหตุมาจากระบบไวยากรณ์ภาษาจีนและภาษาไทยที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในภาษาจีนบทขยายกริยาข้างหน้ากริยา บอกเป็นนัยว่าเป็นสภาพ เหตุการณ์ หรือการกระทำที่ “เกิดก่อน” การกระทำของกริยาหลัก (Dai Haoyi, 1988, p. 10-20) ดังนั้นการนำบทขยายกริยาภาษาจีนมาเทียบเคียงกับภาคแสดงที่หนึ่งในภาษาไทย ซึ่งสามารถสื่อความได้ว่าเป็นสภาพ เหตุการณ์ หรือการกระทำที่เกิดก่อนอีกการกระทำหนึ่งทีตามมาจึงเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นได้ เพียงแต่จะทำให้บทขยายกริยา “ยกระดับ” ขึ้นมาเป็นกริยาหลักนั้นจะไม่สามารถชูความหมายโดยเฉพาะ “วิธีการ สภาพหรือลักษณะ” รวมถึง “ความหมายเชิงพรรณนา” ของบทขยายกริยาที่ตามด้วยคำชี้ “地” ให้เด่นออกมาได้

นอกจากนี้การเทียบเคียงประโยคเช่นนี้ยังทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึง “ลักษณะโดดเด่น” ของหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทย กล่าวคือ เป็นโครงสร้างที่สามารถสื่อความหมายได้หลากหลาย มีขอบเขตความหมายที่ไม่จำกัดอยู่แค่การแสดงความต่อเนื่องของการกระทำหรือเหตุการณ์ ส่งผลให้สามารถใช้รูปประโยคนี้อันเทียบเคียงกับโครงสร้างอื่นมากกว่าหนึ่งโครงสร้างในภาษาอื่น ข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ “กริยา1” ในหน่วย

สร้างกริยาเรียงของภาษาไทยที่ใช้บอกลักษณะ มีแนวโน้มที่จะกลายเป็นคำไวยากรณ์ในอนาคต โดยเฉพาะกริยาวิเศษณ์ขยายข้างหน้ากริยา ดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นแล้วกับคำกริยาในภาษาจีน เช่น คำว่า “偷” ซึ่งปัจจุบันเป็นคำควบชนิดระหว่างกริยาและวิเศษณ์ สอดคล้องกับคำว่า “แอบ” ในภาษาไทยซึ่งเป็นกริยาที่มีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย ได้แก่ (1) ทำโดยไม่ให้ผู้อื่นรู้เห็นโดยอาการต่าง ๆ เช่น แอบทำ และ (2) “เข้าไปซิด” จะเห็นว่าความหมายแรกนั้นแฝงลักษณะความหมาย [+นามธรรม] มากกว่าและมักวางอยู่ข้างหน้ากริยาอีกคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง หากในอนาคตมีการ “วิเคราะห์ใหม่ (重新分析)” ให้แก่คำกริยา เช่น “แอบ” ว่าเป็นวิเศษณ์ขยายข้างหน้ากริยาก็จะยิ่งเป็นการยืนยันได้ว่าปรากฏการณ์ทางภาษาเช่นนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในภาษาต่าง ๆ โดยเฉพาะภาษาที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงโดดเด่นไม่จำกัดเฉพาะภาษาจีน แต่ระยะเวลาการเกิดกระบวนการนี้อาจแตกต่างกันไปตามวิวัฒนาการของแต่ละภาษา

2.4) บทขยายกริยาเทียบเคียงกับภาคแสดงที่สอง เป็นรูปประโยคเทียบเคียงที่ผู้วิจัยคิดว่าต้องระมัดระวังในการเลือกใช้มากที่สุด เนื่องจากภาคแสดงที่สองสามารถแสดงความหมายว่าเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งไม่สอดคล้องกับความหมายของรูปประโยคภาษาจีนต้นฉบับ แนวทางการปรับจากภาคแสดงที่สองให้มีลักษณะเป็น บทขยายกริยา เช่น จากตัวอย่าง (10a) อาจปรับจาก “นั่งลงหอบหายใจ” เป็น “นั่งหอบ ๆ” เป็นต้น

จากพื้นฐานแนวคิดการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษา ถึงแม้จะเป็นเพียงการเริ่มต้นจากการเปรียบเทียบระหว่างภาษาจีนและภาษาไทย แต่ก็สามารถทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลหรือหลักฐานเพียงพอที่จะยืนยันว่า เมื่อพิจารณาจากมุมมองแบบลักษณะภาษาค้างโครงสร้าง บทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “也” สมควรจัดอยู่ในลักษณะโดดเด่นของคลังโครงสร้างภาษาจีน เนื่องจากมีผลการศึกษาทั้งการศึกษาภาษาจีนภาษาเดียวและผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาจีนกับภาษาอื่นช่วยในการยืนยันได้กล่าวคือ ผู้วิจัยส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่าบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “也” มิได้แสดงวิธีการ สภาพหรือลักษณะของการกระทำเท่านั้น แต่ยังแสดงความหมายอื่น เช่น บทขยายกริยาและกริยาที่มีความสัมพันธ์แบบเหตุและผล บทขยายกริยาที่มีความหมายชี้ทั้งบทกรรม บทประธาน เป็นต้น การที่บทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “也” มีขอบเขตความหมายขยายออกไปจากเดิมเช่นนี้ ทำให้เมื่อสำรวจรูปประโยคเทียบเคียงในภาษาอื่นไม่สามารถใช้รูปประโยคที่บทขยายกริยานั้นอาจใช้แสดงความหมายแสดงวิธีการสภาพหรือ

ลักษณะของการกระทำเป็นหลัก (ขอบเขตความหมายไม่กว้างเท่าบทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地”) มาเทียบเคียงได้

นอกจากนี้จากผลการศึกษาเฉพาะรูปประโยคเทียบเคียงภาษาไทย ทำให้พบว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงนั้นก็ควรจัดอยู่ในลักษณะโดดเด่นของคลังโครงสร้างภาษาไทยเช่นกัน เนื่องจากกริยาตำแหน่งหน้าและตำแหน่งหลังมีความสัมพันธ์ทางความหมายที่หลากหลายเช่นกัน สอดคล้องกับเกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์ (2544, น. 104) ที่ใช้ผลการศึกษาของตนยืนยันว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นลักษณะร่วมจำเพาะบริเวณของภาษาในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ Aikhenvald and Dixon (2006, p. 162-173) ที่ได้แบ่งโครงสร้างกริยาเรียงภาษาไทยออกเป็น 5 ประเภทย่อยซึ่งแสดงความหมายแตกต่างกัน เป็นต้นว่า ลำดับของการกระทำ (movement sequences) เช่น เดินไป, ทำทาง-การกระทำเคลื่อนไหว (stance-activity constructions) เช่น นั่งเขียน, เหตุการณ์ย่อยที่เชื่อมโยงกันโดยทั่วไป (conventionally linked subevents) เช่น ชักรีด และเป็นไปตามที่ Liu Danqing (2012, p. 297) กล่าวว่า “หน่วยสร้างกริยาเรียงจัดอยู่ในประเภทที่มีเฉพาะในภาษาไม่กี่ภาษาเท่านั้น”

ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป คือ การขยายขอบเขตจำนวนภาษาที่ใช้ศึกษาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการยืนยันผลการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างภาษาจีนกับภาษาไทยเพียงสองภาษาของผู้วิจัยที่ว่า บทขยายกริยาตามด้วยคำชี้ “地” นั้นสมควรจัดเป็นลักษณะโดดเด่นของภาษาจีนตามมุมมองการศึกษาแบบลักษณะภาษาคคลังโครงสร้าง

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร นุ่มทอง. (2563). การศึกษาปัญหาการแปลบทขยายและส่วนเสริมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย. *ภาษาและภาษาศาสตร์*, 38(2), 89-105.
- เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์. (2544). หน่วยสร้างกริยาเรียง : ลักษณะร่วมจำเพาะบริเวณภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 9(1), 94-109.
- ณัฐนันท์ ดิยานนท์. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายจีน *เจีย* กับฉบับแปลภาษาไทย บ๊าน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 3(1), 1-26.

- ปาจิณ 巴金. (2523). *ตะวันตกับ* (เจตน์ ธรรมรังสรรค์ และ ว. วีรชัย, ผู้แปล). นพรัตน์.
(ต้นฉบับพิมพ์ปี 1987).
- ปาจิณ 巴金. (2524). *ความพินาศ* (วิวัฒน์ รุ่งวรรณวงค์ และ เจตน์ ธรรมรังสรรค์, ผู้แปล).
จตุจักร. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2008).
- ปาจิณ 巴金. (2525). *ฤดูใบไม้ผลิ* (นาริยา, ผู้แปล). (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2015).
- ปาจิณ 巴金. (2537). *บ้าน* (อนิวรรณ, ผู้แปล). ยุคใหม่. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2013).
- ปาจิณ 巴金. (2562). *หมา*. ใน ปกรณ์ ติมปณฺสรณ์ (บรรณาธิการ), *เกิดใหม่ในกองเพลิง*
(อรุณิศา อรุณพัฒน์พงศ์, ผู้แปล, หน้า 165-178). มติชน. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2001).
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2544). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๔.
สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2566, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- สุพิชญา อ่ำคิด. (2567). การวิเคราะห์คำเทียบเคียงภาษาไทยของคำชี้ส่วนขยายกริยา
ภาษาจีน “地” จากสามมุมมอง กรณีศึกษา นิยายจีนสมัยใหม่และร่วมสมัย
พร้อมกับฉบับแปลไทยจำนวน 21 เรื่อง. ใน ณัฐวุฒิ มีชัยโย (บรรณาธิการ),
หนังสือรวมบทความจีนศึกษาเนื่องในโอกาสครบรอบ 25 ปีแห่งการสถาปนา
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (พิมพ์ครั้งที่ 1, น. 1-22). [https://issuu.com/imu-](https://issuu.com/imu-mfu/docs/bc2_2023?fr=xKAE9_zU1NQ)
[mfu/docs/bc2_2023?fr=xKAE9_zU1NQ](https://issuu.com/imu-mfu/docs/bc2_2023?fr=xKAE9_zU1NQ)
- เหมาตุ้น 茅盾. (2562). *ความวิปโยคของร้านค้าตระกูลหลิน*. ใน ปกรณ์ ติมปณฺสรณ์
(บรรณาธิการ), *เกิดใหม่ในกองเพลิง* (ชาดา บุณนาค, ผู้แปล, หน้า 181-253).
มติชน. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2017).
- เหลาเส่อ 老舍. (2533). *คนลากรถ* (เนียน, ผู้แปล). รวมพรรณ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2022).
- หวังเหมิง 王蒙. (2546). *ผีเสื้อ* (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ, ผู้แปล).
นานมีบุ๊คส์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2006).
- หลูหมิ่น 鲁敏 et al. (2558). *รอยยิ้มและน้ำตาของหัวใจ* (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพ, ผู้แปล). นานมีบุ๊คส์.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (บรรณาธิการ), (2549). *หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย*.
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อู่จู่เซียง 吴组缃. (2562). *ของบำรุงของกวนกวน*. ใน ปกรณ์ ลิมปุนสรณ์ (บรรณาธิการ), *เกิดใหม่ในกองเพลิง* (สุพัตรา ห. เพียรเจริญ, ผู้แปล, หน้า 255-283). มติชน. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2009).
- Aikhenvald, A. Y., & Dixon, R. M. W. (Eds.). (2006). *Serial verb constructions: A cross-linguistic typology*. Oxford University Press.
- Bajin 巴金. (1987). *巴金全集 (第四卷)*. 人民文学出版社.
- Bajin 巴金. (2008). *灭亡*. 上海人民出版社.
- Bajin 巴金. (2013). *家*. 人民文学出版社.
- Bajin 巴金. (2015). *巴金选集 第2卷 春*. 四川文艺出版社.
- Dai Haoyi 戴浩一. (1988). 时间顺序和汉语的语序. *国外语言学*, (1), 10-20.
- Laoshe 老舍. (2022). *骆驼祥子*. 人民文学出版社.
- Li Tianxin 李田心. (2014). 翻译与语法和翻译与逻辑——兼论汉英翻译中交替运用作状语的-ed 结构和 with 结构. *商丘师范学院学报*, 30(11), 129-133.
- Liu Danqing 刘丹青. (2012). 汉语的若干显赫范畴: 语言库藏类型学视角. *世界汉语教学*, 26(3), 291-305.
- Liu Danqing 刘丹青. (2014). 论语言库藏的物尽其用原则. *中国语文*, (3), 387-401.
- Liu Danqing 刘丹青. (2017). *语言类型学*. 中西书局.
- Liu Danqing 刘丹青. (2019). *语法调查研究手册 (第二版)*. 上海教育出版社.
- Liu Danqing 刘丹青. (2022). 导语: 语言库藏类型学的理念和方法及新描写主义. *当代语言学*, 24(5), 633-638.
- Liu Songhan 刘松汉. (1990). 形容词作状语、补语情况再考察. *南京师大学报*, (1), 66-72.
- Liu Yuehua 刘月华. (1983). 状语的分类和多项状语的顺序. *语法研究和探索*, (1), 32-56.
- Lumin 鲁敏 et al. (2019). *潮 166 食色*. 人民文学出版社.
- Maodun 茅盾. (2017). *林家铺子: 茅盾小经典*. 人民文学出版社.
- National Museum of Modern Chinese Literature 中国现代文学馆. (2009). *吴组缃代表作: 一千八百担*. 华夏出版社.

- Qingye Yingmei 青野英美. (2006). 现代汉语描写性状语的类型. *中文自学指导*, (4), 39-42.
- Qiu Shude 邱述德. (1989). 英汉词语意义的非完全对应关系. *外语教学与研究*, (1), 40-47.
- Shu Huanhuan 舒欢欢. (2010). 汉泰语修饰语对比及教学对策研究, 暨南大学硕士学位论文.
- Tongqingbing, Liuxiqing, Wangfuren 童庆炳, 刘锡庆, 王富仁. (2001). *中学生课外阅读与欣赏中国当代小说卷*. 四川人民出版社.
- Wangmeng 王蒙. (2006). *王蒙精选集*. 北京燕山出版社.
- Wang Suhua 王素华. (2008). 汉语与泰语定语、状语语序的比较研究, 厦门大学硕士学位论文.
- Xiong Wenhua 熊文华. (1996). 汉英定语、状语、宾语的位置, *世界汉语教学*, (4), 69-73.
- Xu Yulong 许余龙. (1992). 对比语言学的定义与分类, *外国语 (上海外国语学院学报)*, (4), 12-17.
- Yan Xueyun 颜雪云. (2009). *汉泰状语的比较*, 北京语言大学硕士学位论文.
- Zhang Wangxi 张旺熹. (2019). *汉语作为第二语言教学的语法与语法教学研究*. 商务印书馆.
- Zhao Sankun 赵三坤. (2015). 泰汉教学中的泰汉谓词修饰语问题研究, 广西大学硕士学位论文.